

ΤΟΙΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΕΛΛΗΣΙΝ

Τὸ Ἀττικὸν Μουσεῖον, προσορμισθὲν διὰ τοῦ προλαβόντος ἀριθμοῦ εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Αἴτης ἔξαμηνίας, ἀπαίρει σήμερον ἀναγόμενον ἐπὶ τὴν δευτέραν εὔελπι καὶ οὐριοδρομοῦν.

Οτε, πρὸ ἔξι μηνῶν, ἔτοιμήσαμεν, ἐν συνειδήσει τῶν κινδύνων, ν' ἀποδυθῶμεν ρίψοκινδύνως εἰς ἔγχείρημα πρωτοφανὲς παρ' ἡμῖν καὶ ἀκανθῶδες, ἀσθενεῖς δ' ἐκ τῶν προτέρων παρέχον ἐλπίδας εὔδοκιμήσεως, διμολογοῦμεν, δτὶ συνηθανόμεθα ἀμφιβολίας, ἢν θὰ τύχωμεν ἐπαρκοῦς τίνος ὀπωσδήποτε ὑποστηρίξεως, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἢν θὰ εὕρωμεν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς τὸ ἀπαιτούμενον ψυχικὸν σθένος, δπως ἔξυπηρετήσωμεν ἐπιτυχῶς καὶ ἀκαταπονήτως τὸν σκοπὸν τοῦ ἔργου, μὴ ἀποθαρρυνόμενοι πρὸ τῶν παντοῖων ἀπογοητεύσεων καὶ δυσχερειῶν, αἵτινες καθιστῶσι μαρτυρικὸν τὸ ἔργον τῆς ἐν Ἑλλάδι Δημοσιογραφίας, καὶ μάλιστα τῆς φιλολογικῆς. Ἡδη δημοσιεύμενοι νὰ συγκρίνωμεν τοὺς φόδους καὶ τὰς ἐλπίδας τοῦ τότε χρόνου πρὸς τὴν σήμερον, ὡφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, θέσιν τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσείου», δφείλομεν ἔξισου νὰ διμολογήσωμεν γηθόσυνοι, δτὶ δὲν ἔχομεν λόγους, δπως ἀσχάλλωμεν οὔτε κατὰ τῆς κοινωνίας ἐπὶ ἀρνήσει ἀρωγῆς, οὔτε καθ' ἡμῶν αὐτῶν ἐπὶ διαγωγῆς, καταδειξάση ἡμᾶς ἥττονας τῶν ἀπαιτήσεων ἔργου τοιούτου. Καὶ, ἀληθῶς, ἀφοῦ ἐκφράσωμεν τὰς θερμοτέρας τῶν εὐχαριστιῶν τοῖς Συνδρομηταῖς ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἐνισχύσει, ἦν ἐπεδαψιλέύσαντο τῷ «Ἀττικῷ Μουσείῳ», φρονοῦμεν, δτὶ, μακρὰν τοῦ νὰ ὑποληφθῶμεν ἐγωῖστα, δικαιούμεθα ν' ἀπεκδεχώμεθα τὰς εὑμενεῖς κρίσεις τῆς τε Δημοσιογραφίας καὶ τοῦ Κοινοῦ, ἄτ' ἐκπληρώσαντες ἐπακριβῶς, ἵνα μὴ εἴπωμεν ὑπερβαλόντες, τὰ ὑπεσχημένα.

Ἐργασθέντες, κατὰ τὸ λῆξαν ἔξαμηνον, πάσαις δυνάμεσι, μόχθοις μυρίοις καὶ δαπάναις ἀδραῖς ὑπὲρ τῆς ἐφικτῆς βελτιώσεως τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσείου», κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῶν τελειοτέρων τοιούτων ἐν Εὐρώπῃ συγγραμμάτων, ηύτυχήσαμεν μὲν νὰ παράσχωμεν τῇ ἐλληνικῇ κοινωνίᾳ, ὡς γενικῶς διμολογεῖται, τὸ τελειότερον τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκδοθέντων εἰκονογραφημένων περιοδικῶν, ἀνάλογον πάντοτε πρὸς τὸ μέτρον τῆς προσενεχείσης ὑποστηρίξεως, πόρρω δημιώς ἀπέσχομεν τοῦ νὰ πραγματώσωμεν ἐπὶ τὸ ἰδανικόν ἡμῶν περὶ τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσείου», δπερ, δλονέν τελειούμενον, θέλει — ὡς ἔχομεν δ' ἐλπίδος — ἄμα τῇ ἐνάρξει τοῦ δευτέρου ἔτους ρύθμισθή καθ' ὥρους ἀρίστους καὶ παγίους, δικαιοῦντας αὐτὸν νὰ ἔχῃ σοδαράς ἀξιώσεις ἐναμίλλου συγκρίσεως πρὸς τὰ πρῶτα τῆς Ἐσπερίας ὅμοειδῆ φύλλα. Ὡς ἔνα δὲ τῶν θεμελιωδεστέρων όρων, ὡφ' οὓς γενήσεται ἡ μεταρρύθμισις αὕτη, ἡς αἱ λεπτομέρειαι καθορισθήσονται δι' εἰδικῶν προγραμμάτων, ἐκδοθησομένων προσεχῶς, θέλομεν λάβει τὴν ἀρχήν, δπως αἱ ἔθνικοι ἐνδιαφέροντος εἰκόνες, αἱ καὶ ἡδη μὴ σπανίζουσαι, πλεονάζουσιν ἐν ταῖς σελίσι τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ, φρονοῦντες, δτὶ οὕτως ἀνταποκρινόμεθα μᾶλλον εἰς τὰς ὑποχρεώσεις ἐλληνικοῦ εἰκονογραφημένου συγγράμματος.

Ἄλλ' ἵνα τὰ ἀγαθὰ ταῦτα ὅνειρα ἐνσαρκωθῶσι δεόμεθα γενναιοτέρας τῆς ὑποστηρίξεως τῶν ἀπανταχοῦ δημογενῶν· διότι μόνον ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς φιλομουσίας τοῦ Πανελλήνιου τὸ «Ἀττικὸν Μουσεῖον» δυνηθήσεται νὰ ἐπιτελέσῃ τὰ δέοντα. Εὐελπιστοῦμεν ἐπομένως, δτὶ οἱ ἐκ τῶν δυναμένων καὶ συνεπῶς δφειλόντων ὄκνησαντες τέως νὰ τείνωσιν ἡμῖν χεῖρα ἀρωγόν, ἀναλογιζόμενοι τὰς θυσίας, εἰς ἀς ὑποδαλλόμεθα, θέλουσι σπεύσει πρόθυμοι καὶ γενναῖοι συνδρομηταὶ τῆς τελειοποιήσεως καὶ παγιώσεως δημοσιογραφικοῦ φύλλου, μοναδικοῦ ἐν Ἑλλάδι, ἐκπροσωπούντος πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Εὐρώπης τὴν παρ' ἡμῖν πρόσδον τῆς καλλιτεχνικῆς φιλολογίας, ἐμψυχοῦντος ὀπωσδήποτε τὴν νευαρκωμένην ἐλληνικήν καλλιτεχνίαν καὶ πολλαχῶς ἀλλώς ἐργαζομένου ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἐλληνισμοῦ.

Τὸ ἐφ' ἡμῖν, ἀρκούμενοι εἰς τὴν ἡθικήν ἀμοιδήν, τὴν ἐκ τῆς γλυκείας συναισθήσεως, δτὶ πληροῦμεν μέγα κενὸν ἐν τῇ ἐλληνικῇ Δημοσιογραφίᾳ, οὐδὲ καθ' ὑπνον προσδοκῶμεν, ἐν γε τῷ παρόντι, ὑλικὰ κέρδη, εύτυχεῖς ἢν πραγματώσωμεν διτὶ δνειροπολοῦμεν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΙΓΓΛΕΣΗΣ

ΑΙ ΑΓΑΘΑΙ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ

I

Φίλε κ. N. Ιγγλέση,

Ἄγιον ἀληθεύη ὅτι ἡ καλασίας εἶναι ἐστρωμένη ἐξ ἀγαθῶν διαθέσεων, ὡς λέγει ἡ δημάδης τῶν Γάλλων σοφία, πᾶσα ἡ γαλλίζουσα ἡμῶν πόλις θὰ ἐνέχηται διὰ σπουδαῖα ποσὰ εἰς τὸ ἀγαθόστρωμα τοῦτο, διότι οὐδαμοῦ ὑπερτιμῶνται τόσω αἱ τῶν καλῶν διαθέσεων μετοχαὶ δσφ ἐν ταῖς κλειγμαῖς Ἀθηναῖς. Οὐτὶ δὲ τοιῦτο τῆς κολάσεως τὸ ἔδαφος, πρόχειρος ἡ ἀπόδειξις βάλτε τὸ χέρι 'c τὴν τοέπη σας ἢ τὸ πορτμοργαναῖ σας, — κατὰ τὴν νεοαπτικήν τῶν ἀπογόνων τοῦ Περικλέους, — καὶ λάβετε μίαν τῶν περιπλανωμένων εἰκόνων τοῦ μακαρίου Γεωργίου Σταύρου. Τὴν εἶχετε ἀγοράσει ἀντὶ δραχμῶν 5 καὶ λεπτῶν 60, ἀκριβῶς δσφ ἐτιμᾶτο καὶ ἡ Μάρτυς Αἰκατερίνη, δεκάστρειος τραγωδία εἰς πρᾶξεις 5, φράγκα 5,

ἀλλὰ τώρα δὲν σᾶς δίδουν εἰμὴ μόνον δραχμὰς 5, ἐννοῶ διὰ τὴν εἰκόνα, καὶ ταύτας οὐχὶ ἀργυρᾶς, ἀλλ' εἰς μπακίρικο σκαρμοῦτσο φυσέκι, κατὰ τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς τῆς ἀγορᾶς. Ἀφίγω εἰς ὑμᾶς τὸν ἀσχολούμενον περὶ τὴν καλλιτεχνίαν καὶ δημοσιεύοντα κατὰ μῆνα ἐν τῷ Αττικῷ Μουσείῳ τόσῳ ώραίς εἰκόνας, νὰ ἐρευνήσητε ἢν λόγοι τέχνης ὑπηρόρευσαν τὴν ὑποτίμησιν τῆς σεβαστῆς τοῦ μακαρίου προσωπογραφίας. Τὸ κατ' ἐμὲ φρονῶ, δτὶ ἡ ὑποτίμησις προσήλθεν οὐχὶ ἐκ μειωθείσης πρὸς τὸν θαγόντα ὑπολήψεως, ἀλλ' ἐκ τῆς νομισματικῆς μεταβολῆς, ἡτις ἀναντιρρήτως ἐγένετο ἐπ' ἀγαθῷ πρὸς εὐκολωτέραν ἀριθμησιν, καὶ ἵνα τελειότερον ἔξενρωπαϊσθῶμεν, τῆς νομισματικῆς ἐνώσεως μετέχογετες. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ τὰ πάντα κακίζοντες κόπτονται καὶ δύορονται διτὶ ἡ τιμὴ αὕτη στοιχίζει εἰς τὴν τοέπη μας 12 %, ἀλλὰ δὲν λαμβάνουσιν

ὑπ' ὅψιν ἡ ὑπ' ὅψει, ὅπως ἀγαπᾶτε, διὰ κερδίζομεν τὰ διπλᾶ, διότι ἀριθμοῦντες ἄνευ κλασμάτων, ἀνὰ πέντε ἡ ἀνὰ δέκα, κερδίζομεν χρόνον, καὶ ὁ χρόνος χρῆμα, κατὰ τοὺς "Ἄγγλους. Καὶ ὅμως — τίς θὰ τὸ ἔλεγον; — ἡ καλὴ αὐτῇ πρόθεσις μετέβαλε τὰς Ἀθήνας εἰς κόλασιν, τοὺς δὲ κατοίκους εἰς κολασμένους, διότι οἱ οἰκοδεσπόται, — οἵτινες οὐδὲν σέβονται, οὐδὲ αὐτεῖς τοὺς κυβερνῶντας, — οἱ δύσπολαι καὶ πάντες οἱ τὸν Κερδόφον λατρεύοντες ἐγένοντο αὐτόχρημα δχίμονες· αἱ δὲ οἰκιώγαι τῶν βασανίζομένων, οἵτινες οὐ παύονται καταράμενοι καὶ ἀναθεματίζοντες τὸν ἔκπτωτον ἄγγελον τοῦ ὑπουργικοῦ οὐρανοῦ, φθάνουσι μέχρι τοῦ χαλκοῦ τῆς . . . Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὅθεν ἐναγωνίως ἀγαμένεται ὁ Μεσσίας, ὅστις καὶ ἄλλοτε ἥγδοκησε νὰ κατέληῃ εἰς τὴν κόλασιν, κατὰ τὴν ιερὰν παράδοσιν. Ως λοιπὸν βλέπετε, πάντα ταῦτα τὰ κακὰ καλὴ τις διάθεσις ἐπήγεγκεν.

Εἴμι δὲ βέβαιος ὅτι ἂν κατὰ τὰς ἡμέρας ταῦτας, ὅτε τὸ πρᾶγμα εἶναι εἰςέτι νωπόν, δμογενής ἐπιχειρητής, κατέβαινεν ἐκεῖ κάτω, τὰς πράγματι Κάτω-Χώρας, χάριν τραπεζικῶν ἐργασιῶν, θὰ εύρισκετο μεταξὺ ὁμογενῶν, μεταξὺ γυναρίμων, en pays de connaissance, ὡς λέγουσιν οἱ Γάλλοι. Θὰ ἔβλεπε μέγα μέρος τοῦ καταχθογίου ἐδάφους ἐστραμένον διὰ μικρῶν τετραγωνιδίων λευκῶν καὶ πολυχρόνων, δίκην φηφωτοῦ, φερόντων ἔκαστον ἀθηναϊκόν τι ὄνομα, ἐνιαχοῦ δὲ μεγαλείτερα τετραγωνίδια, λευκὰ δὲ ταῦτα, τὰς χρηστοτάτας ἀποπνέοντα ἐπαγγελίας. Ἐκ πρώτης ὅψεως θὰ ἔλεγον ὅτι ὁ Ἀχέρων, ὁ ταῦν Γλυκύν, ἐκ τῶν τελευταίων βροχῶν ἔξογκωθείς, θὰ συμπαρέσυρε τὸν ἐκεῖθεν διερχόμενον ἀτυχῆ ταχυδρόμον σὺν τοῖς φακέλλοις αὐτοῦ, πρᾶγμα οὐχὶ πάντη ἐν Ἀνατολῇ ἀσύνηθες. Ταχέως ὅμως θὰ ἐνδει τοὺς οὐδὲν δυστύχημα συνέθη, οὐδεὶς ταχυδρόμος ἐπνίγη καὶ ὅτι τὰ τετραγωνίδια ἔκεινα δὲν εἶναι τὰ γράμματα ἀλληλογραφίας, τραπείσης παρὰ θέλησιν ὑποθρύχιον καὶ καταχθόνιον ὁδόν, ἀλλὰ τὰ σεβαστὰ ὄνόματα καὶ τὰ προγράμματα τῶν πέντε, τριάκοντα καὶ ἑκατόν, ἀριθμὸς 135, ἀξιοτίμων ὑποψήφιων δημάρχων, δημοτικῶν παρέδρων καὶ συμβούλων, οἵτινες ἀψηφοῦντες ἥλιον Ἰουλίου, ἐγκεφαλίτην ἀπειλούντα, κατῆλθον γενναίως εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα, κατὰ τὰς τελευταίας δημαιρεσίας, ἐκ μόνων ἀγαθῶν διαθέσεων πρὸς τὸν δῆμον Ἀθηναίων δρμάμενον.

"Αλλως οὕκοθεν νοεῖται ὅτι ἡ κόλασις θὰ εἶναι καλῶς ἐστρωμένη, ὅτε καὶ αἱ λεωφόροι αἱ εἰς αὐτὴν φέρουσαι διετηροῦντο ἐν καλλίστῃ καταστάσει ἀπὸ τῶν χρόνων ἡδη Δουδούκιον τοῦ ΙΔ', — φαντάσθητε δὲ ὅποια ἔκτοτε θὰ ἐπῆλθε βελτίωσι! τῶν πάγτων βελτισμάνων, — ὡς εἶχε τότε ἀκούσει λεγόμενον εὔσεβής τις δέσποινα. Εἶχεν αὐτῇ παρευρεθῆ ἐν τινὶ τῶν διαδαχῶν τοῦ περιωνύμου Βουρδαλοῦ, ὅθεν ἡρώτων αὐτὴν τί περὶ τοῦ ἱεροκήρυκος ἐφρόνει. « Ήμιλησε πολὺν ὥραν, ἀπεκρίνετο ἔκείνη, καὶ μὴ περιμένετε νὰ σᾶς εἴπω τὰ καὶ ἔκαστα τοῦ λόγου του, τοῦτο μόνον καλῶς ἐνόστα, ὅτι πρέπει τις νὰ περάσῃ ἀπὸ πολὺ ἀχρείους δρόμους (ἀθηναϊκούς βεβαίως) διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν παράδεισον, ἐνῷ οἱ φέροντες εἰς τὴν κόλασιν εἶναι εἰς πολὺ καλλιτέραν κατάστασιν. » Καὶ οὗτος εἶναι ὁ μόνος λόγος δι' ὃν ὁ Διάβολος ἔχει περιστοτέρους ἐπισκέπτας ἢ ὁ Θεός. Η συγκοινωνία εἶναι τὸ

πᾶν, διό ἂς σπεύσωσιν οἱ πανταχοῦ Χριστιανοτύνης ἐπὶ τῶν ιερῶν ἔργων μηχανικοὶ νὰ διορθώσωσι τὰς ἀγούσας εἰς τὸν παράδεισον¹, ἄλλως οὐδέποτε θὰ συγκροτηθῇ ἀπαρτία ἐν οὐρανῷ, τῶν κλητῶν προφατιζομένων ἐπὶ ἐλλείψει συγκομιδίας.

II

"Αγ ὑπάρχωσιν ἄνθρωποι, οἵτινες ἐκ τῶν πρώτων καὶ μοιραίως πως θὰ παχύνωσι τὸ ἡδη παχύτατον καταχθόνιον ἀγαθόστρωμα, οἱ τοιοῦτοί εἰσιν ἀναντιρρήτως οἱ ἀνάδοχοι. Οὐδεὶς εὔχεται θερμότερον τῷ πλησίον καὶ ὑπισχνεῖται αὐτῷ νοερῶς τόσα πολλά, λαγοὺς μὲ πετραχήλα, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, δσα ὁ νορρός εἰς τὸν βαπτιστικόν του τὴν στιγμὴν τοῦ βαπτίσματος, ἄλλα πάντα ταῦτα, εὐχαὶ καὶ ὑποσχέσεις, λαγοὶ καὶ πετραχήλα, ἀναγράφονται σχεδὸν πάντοτε εἰς τὸ μαῦρον βιβλίον τῶν καλῶν διαθέσεων.

Δὲν ἐλησμονήσατε ἵσως, φίλε κύριε, — καὶ οὐδὲν ἐπραξαί ήνα τὸ ἐνθυμῆσθε, — ὅτι εἴμι κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ ὄντος ὁ ἀνάδοχος τοῦ καλοῦ ὑμῶν περιοδικοῦ, χαρισάμενος αὐτῷ τὸ ΑΤΤΙΚΟΝ, τοῦ ἐλλογίμου φίλου μου κυρίου Π. Ι. Φέρμπου προσθέντος τὸ ΜΟΥΣΕΙΟΝ, εἰς ἀνάμυησιν τοῦ δικαιούμου πρώτου ἐν Ἀθήναις μετὰ καλλιτεχνικῶν εἰκόνων ἐκδοθέντος περιοδικοῦ, ὅπερ τόσῳ ἐπιτυχῶς πρὸ ὀκταετίας συγέτασσε καὶ οὗτον τοὺς πίνακας πάντως θὰ διέφθειρε τῶν συνδρομητῶν ἡ ἀναλγησία, ὡς εἶχε προηγουμένως ἀποκόψει τῆς Χρυσαλλίδος τὰς πτέρυγας. Ἀγνοῶ ὅποια τινα μέτρα δ ἀξιότιμος συνανάδοχός μου ἔλαβεν ἵν' ἀποφύγῃ πᾶσαν πρὸς τὴν κόλασιν σχέσιν, τὸ κατ' ἐμέ, διστυχῶς, διμολογῶ ὅτι ἀπαξ μόνον ἐνεθυμήθην τοῦ βαπτιστικοῦ μου, καὶ ἂν ἐφχριμόζηται καὶ ἐνταῦθα τὸ νομικὸν ἀξιώμα « upus textus, nullus textus », τετέλεσται! ἡ κόλασις μὲ περιμένει.

Τί νὰ σᾶς εἴπω, φίλε κύριε, ἀλλοτε ἐφοδούμην πολὺ τὴν κόλασιν διότι δσάκις κατὰ τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην τεσσαρακοστὴν μετέβαινον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἵν' ἀκούσω τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ εὐλογημένος ἔκεινος ἱεροκήρυκος, — ὁ Θεὸς νά με συγχωρήσῃ — εἶχε πάντοτε τὸν Διάβολον εἰς τὸ στόμα. Τόσφ δὲ πολὺ ἀδιαβολούμενος, ὥστε θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἡτο δαιμῶν μετημφιεσμένος καὶ ἔκαμψε reclame ὑπὲρ τοῦ Διαβόλου, διότι τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς reclame δὲν ἔγκειται, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, εἰς τὸ μωρῶς ἐπαινεῖν, — πάντες οἱ ἀκαδημαϊκοὶ καὶ ἐπιτάφιοι λόγοι ποιοῦσι τοῦτο, — ἀλλ' εἰς τὸ δριμέως ψέγειν, τοῦ κατηγορούμενον οὐδὲν καθισταμένου πολυθυλήτου, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἡ reclame προτίθεται.

'Αλλ' ὁ ἀγαθὸς ἔκεινος ἱεροκήρυκος — δὲν πρέπει νὰ συκοφαντῶμεν τὸν δσιον — οὐδὲν εἶχε τὸ σατανικόν· τούναντίον μάλιστα ἡτο πλήρης ζῆλου καὶ πίστεως· ἐνόμιζε μόνον λυσιτελῆ τὴν ἐκφύσισιν εἰς τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν.

Καὶ δὴ ποτὲ μὲν ἡσμένιζε περιγράφων τὰ κέρατα τοῦ Διαβόλου, ποτὲ δὲ δραττόμενος τῆς οὐρᾶς του κατέβαινε σὺν

¹ Ματθ. Ζ', 13: « Ότι στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ διλύγοις οἱ εὐρίσκοντες αὐτὴν. »

αὐτῷ εἰς τὴν κόλασιν — ἡ κόλασις ἥτο τὸ forte του — καὶ ἡκολούθει φοβερά, φρικώδης αὐτῆς περιγραφή, οὕτω ζωηρά, ὡςτε πολλαὶ γυναικεῖς ἐλιποθύμουν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,

τοῦ βαρβόρου, τὴν δυσωδίαν τοῦ φανικοῦ ὁξέος, τὴν ἀπληστίαν τῶν οἰκοδεσποτῶν, τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀγορᾶς, τὰς θρασείας νυκτοκλοπάς, τὸν τύρον, τὴν εὐφλογίαν, τὸν φόβον

ΣΕΤ ΙΒΑΓΙΟ Ο ΝΙΚΗΘΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΖΟΥΛΟΥ

μία δὲ καὶ ἀπέβαλεν, ώς ἐλέγετο. Εὔτυχῶς δὲ ἄνθρωπος ἔζοικειοῦται εἰς ὅλα, καὶ τοῦτο εἶναι ἀναντιρρήτως ἐκ τῶν μεγίστων ἀγαθῶν, ὅσων δὲ πολυεύσπλαγχνος Θεὸς ἔδωκεν αὐτῷ. Συνειθίζει εἰς τὰ νέφη τοῦ κονιορτοῦ καὶ τὰς λίμνας

τῆς χολέρας, γενναῖος γενόμενος ἐκ τῆς θέας τῶν λεόντων, τῶν χροκοδείλων καὶ τῶν ὄφεων τοῦ Φαλήρου ὅπόσον προνοητικὸν τὸ Φάληρον! ἐνὶ λόγῳ συνειθίζει εἰς ὅλας ἐκείνας τὰς πληγάς, ἀγνώστους καὶ αὐτῇ τῇ μωσαϊκῇ συλλογῇ,

αίτινες μαστίζουσιν ἀπό τινος τὰς Ἀθήνας ἀνὰ πᾶν θέρος, καθιστῶσαι αὐτάς Καθαρτήριον. Καὶ οὗτος εἶναι, νομίζω, ὁ λόγος, δι' ὃν ἡ Ἱερὰ τῶν Ὀρθοδόξων γεωγραφία, ἀναγράφουσα ἐν τῷ χάρτῃ αὐτῆς τὰ δύο μεγάλα ἄλλα ἀόρατα βασίλεια, Οὐρανὸν καὶ Ἀδηνήν, οὐδὲν ἀπολύτως σημειοῖ περὶ Καθαρτήριον, καὶ Ἀδηνή, οὐδὲν ἀπολύτως σημειοῖ περὶ Καθαρτήριον, ἔκτοτε, ὡς φαίνεται, τὸ λαμπρὸν μέλλον τῶν Ἀθηνῶν προβλέπουσα.

Ταῦτὸ τοῦτο συνέβη καὶ εἰς ἑμέραν ἀκούων πάντοτε περὶ Διαβόλου ἐσυνείθισα ἐπὶ τέλει. Κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν διδαχὴν δὲν τὸν ἐφοδιούμην πλέον· ἥμην τεθωρακισμένος κατὰ τῶν δύνχων του, ὡς εἰ ἐφόρουν τὸ περίφημον τοῦ μακαρίου Α. Παππαδόπούλου Βρετοῦ πίλημα, τὸ ἔξαστφαλίζον τὸν φέροντα ἀπὸ τῶν βολῶν τοῦ ὅπλου. Ἀπαξ δὲ τοῦ φόβου ἀπαλλαγείς, εἴπον κατ' ἑμαυτόν· ἴδωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς

φοβηθῶσι νὰ τὸν ἀναγνώσωσι καὶ κολασθῶσι μετ' ἑμοῦ.

'Αλλ' ὡς ἡξέύρετε, διάβολος ἔχει πολλὰ ποδάρια κατὰ τὸ δημῶδες, καὶ ὡς καλὸς τορρός ἐφύλαξα ἐν διὰ τὸν βαπτιστικὸν μου. Ἐννοῶ τὸν μορφασμὸν σας, ἔχετε δίκαιον· ἂν σᾶς ἔστελλα τὸ ποδαράκι τῆς Cendrillon η Στακτοπούτας— ητο τόσφ χαριτωμένον, ὥστε ἐγένετο παροιμιῶδες — καὶ τί καλλίτερα; ἀλλὰ πόδι Διαβόλου, πόδι δυξειδές μορφὴν ἔχον τράγου, νὰ βεβηλώσῃ πατοῦν τὰς ὥραίας τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου αἰθούσας; δποία ἀληθῶς πρὸς τὴν καλλιτεχνίαν ἀσέβεια! Τὸ πόδι ὅμως δὲν πέμπεται χάριν τοῦ βαπτιστικοῦ, ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ τορροῦ, ἵνα διὰ τοῦ Διαβόλου πολεμήσῃ τὴν κόλασιν καὶ ἐπιτύχῃ νὰ μὴ σημειωθῇ τὸ δνομά του ἐν τῷ καταχθονίῳ βιβλίῳ τῶν ἀγαθῶν διαθέσεων, ὥστε τὸ πρᾶγμα διαφέρει.

ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ ΖΟΥΛΟΥ

ΚΑΤΟΪΚΟΙ ΖΟΥΛΟΥ

τὸν φοβερὸν τοῦτον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἔχθρον, πρὸς δὲν εἴμενα καταδέδικασμένοι νὰ παλαίωμεν ἐφ' ὅρου ζωῆς.

Καὶ δὴ ἀναδιφήσας βιβλιοθήκας ἡρεύνησα τοὺς Πατέρας, διῆλθον τὰ συναξάρια καὶ τὴν Légende dorée, καὶ ἐμελέτησα ὅσα ἡδυγήθην νὰ εῦρω περὶ δαιμονολογίας σοφά βιβλία. Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς μακρᾶς καὶ πολυετοῦς ταύτης ἐρεύνης τοῦτο: δτὶ διάβολος δὲν εἶναι τόσφ μαῦρος, δσφ τὸν λέγουν οἱ παπάδες par jalouse de... couleur, διότι μαῦροι καὶ αὐτοί. Μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν τοσούτῳ φέξωκειώθην πρὸς τὸ ἄλλοτε τρομάζον με τοῦτο πρόσωπον, ὥστε ἀπεφάσισα νὰ τὸ γνωρίσω καὶ τοῖς ἄλλοις, τὸν ἀγαθὸν προθέμενος σκοπὸν τοῦ ἀπαλλάξαι αὐτοὺς δεινοῦ φόβου, τὴν δὲ καλήν μου ταύτην διάθεσιν ἔδειξα, ὡς εἴκος, τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ προεχοῦς Ἀττικοῦ Ἡμερολογίου, ὑποχεθεὶς αὐτοῖς τὸν βίον τοῦ Διαβόλου, ἃν, ὡς εὐελπιστῶ, δὲν

III

'Εν τούτοις βλέπω ὅτι ἔφθασα εἰς τὸ τέλος τῆς μικρᾶς ταύτης ἐπιστολῆς μου καὶ δὲν συνεχάρην ἔτι ὑμῖν διὰ τὸ Ἀττικὸν Μουσεῖον, ὅπερ δὲν ἀμφιβάλλω δτὶ θὰ κοσμῇ τὴν αἰθουσαν πάσης μουσοτραφοῦς δεσποίνης. Δέγω δὲ δεσποίνης, διότι αἱ γυναῖκες εἰσὶ μᾶλλον τῶν ἀνδρῶν καλαίσθητοι, ὅρατὴ δὲ τούτου ἀπόδειξις τὸ ἄχαρι ἥμῶν κοστοῦν καὶ ἡ ὥραία αὐτῶν τοαλέττα. 'Αληθῶς, φίλε κύριε, ἐπεχειρήσατε νὰ λύσητε δύσκολον καλλιτεχνικὸν ζήτημα, πῶς δῆλα δὴ ἐφικτὸν εἶναι, γὰ ἐκδίδωνται καὶ ἐν Ἀθήναις ἐπὶ μετριωτάτη συνδρομῇ εἰκονογραφικὰ περιοδικὰ τῶν τῆς Ἐσπερίας ἐφάμιλλα. Καὶ εἰ μὲν τοῦτο δείκνυσι τὸν πρὸς τὰ καλὰ ζῆλον τοῦ ἐκδότου, συγγρόνως ὅμως μαρτυρεῖ τὴν φιλοκαλίαν τοῦ τυπογραφείου,

ἀποτυπουῦντος ἐν παντὶ αὐτοῦ ἔργῳ τὸ γνώρισμα τῆς γερμανικῆς φιλοπονίας, τὴν τελειότητα.

Ἄλλα σπεύδω νὰ παύσω, ἵνα μὴ λεχθῇ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ μου προσλαμβάνει ἐνταῦθα τὴν χροιὰν τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἑκείνων λόγων, οὓς ὁ Βολταῖρος τόσῳ ἐπιχαρίτως σκώπτει, ἐν οἷς ὁ νεοεκλεγθεὶς ἀκαδημαϊκὸς ποιεῖται τὸν πανηγυρικὸν τοῦ βασιλέως, τῶν καρδιναλίων, τῶν ἐπισκόπων, τῶν ὑπουργῶν, ἔξυμνεῖ τὸν προκάτοχον αὐτοῦ, τοὺς παρόντας ἀκαδημαϊκούς, τοὺς ἀπόντας, τοὺς νεκρούς, τοὺς ζῶντας καὶ *tutti quanti.*

Ἐρρωσθε

Ε. ΑΣΩΠΙΟΣ

ΠΕΓΚ — ΣΕΙΝ.

I

Ἐν τῷ κήπῳ αὐτοῦ τοῦ Λι-πιγκφοῦ, ὑπὸ τὴν πλήρη δρόσου σκιάδα του, ἀνεγίνωσκεν ὁ σοφὸς Καμ-Σῖ.

Περὶ αὐτὸν τὰ φυλλώματα ἔφρισσον ἔτι ὑπὸ τὴν δρόσου, ἐν τοῖς ἐρυθροῖς φύλλοις τῶν μηλεῶν ἐτρεμον φωταγεῖς σταγόνες, ἀρώματα λεπτὰ ἀπητμίζοντο ἐν τῷ διαστήματι, ἡ πρωΐη δὲ αὔρα αἰώρει τὰ λευκὰ λείρια, ὥμοια πρὸς τοὺς ἀργυροῦς κώδωνας τοὺς ἡχοῦντας τὴν ἐπάνοδον τῶν φωτεινῶν ὥρων.

Οπισθεν τῆς σκιάδος ἐξετείνετο ρίζων, χωριζόμενος ὑπὸ μικρῶν χλοερῶν αὐλάκων εἰς ἄπειρα τετράγωνα πλήρη ὕδατος καὶ ὁμοίζων πρὸς εύρυν πίνακα ζατρικού, οὗτινος ἔκαστον τετράγωνον ἐφαίνετο ὥσεὶ λευκόν, κυανοῦν, ἡ φαιὸν κάτοπτρον, κατὰ τοῦ φωτὸς τὰς ἴδιοτροπίας. Πέραν ἐκώλυε τὴν ὄρασιν γραμμὴ δάσους, περαιτέρω δὲ ἀκόμη φεύγουσα πρὸς τὸν ὄριζοντα ἡπλοῦτο ἡ ἄλυσις τοῦ Γιάκ-Λίγκ μὲ τὰς χιονοσκεπεῖς κορυφάς της.

Οὐ μακρὰν τῆς σκιάδος, ἐντὸς στενῆς λεκάνης, ἔπιπτε κατὰ σταγόνας τὸ ὕδωρ πηγῆς, διϋλιζόμενον ἀθορύβως μεταξὺ τῶν βρύων· εἰς τὰ ἄκρα τῆς λεκάνης καρκίνοι ιόχροοι, ἐντὸς σμαλτωμένων ἀγγείων, ἐν στάσει ἀγρία ἀκινητοῦντες, μὲ τοὺς ὄνυχας ὠρθωμένους, τοὺς μεγάλους αὐτῶν ὄφθαλμούς ἐξωδηκότας, παρετήρουν τὸν σοφὸν Καμ-Σῖ.

Ἐδασίλευε βαθεῖα σιγή, τὴν ὄποιαν διέκοπτεν ἐνίστε ὁ ἐλαφρὸς θροῦς τῶν φύλλων καὶ ὁ ψιθυρὸς τῶν χειλέων τοῦ σοφοῦ, ἐπαναλαμβάνοντος ἡμιφώνως ὥσινα ἐγχαράζῃ ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ ἐκλεκτά τινα ρήματα τῆς θεωρίας τοῦ Λασ-Τού.

Πάραυτα θόρυβοι ἀντήχησαν περὶ τὴν σκιάδα. Πρὸς τὸ μέρος τῆς πόλεως, οὐ μακρὰν κειμένης, τῆς ὄποιας αἱ πύλαι ἥνοιξαν αἰφνιδίως, ἐκυλίοντο ἀμάξια βαρέως, φωναὶ ἡκούοντο, κίνησις δὲ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου τοῦ κήπου. Τὰ ἔξι ψηφιαγραφημένου ξύλου παραπετάσματα ἀνυψώθησαν· νεαρὰ δὲ κόρη ἐνεφανίσθη αἴφνης, ἀκολουθουμένη ὑπὸ ἐφήβου, ὁ ὄποιος ἐλασθεν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ἥρξατο μετ' αὐτῆς νὰ βαδίζῃ ἀνὰ μέσον τῶν κατηγνθισμένων δενδρο-

στοιχιῶν. Ἐμφότεροι ἐθεώρησαν ἀλλήλους πρὸς στιγμὴν ἄφωνοι· ἔκφρασις τρυφερότητος ἀφάτου ἐπλημμύρει τοὺς ὄφθαλμούς αὐτῶν. Οἱ δάκτυλοι των ἐθλίσθοντο ἥδεως.

Ἄμα ἔφθασαν ἔμπροσθεν τῆς σκιάδος καὶ ὁ ἥλιος ἐφάνη χρωματίζων ρόδαλῶς τὴν παρθένον τοῦ Γιάκ-Λίγνα. Ἡ αὐτὴ ἀκτὶς προφθάσασα αὐτοὺς τοὺς περιέβαλε διὰ τῆς χαρμοσύνου τῆς λάμψεως. Ὁ Καμ-Σῖ ψώσε τότε τοὺς ὄφθαλμούς, εἶδε τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀπαστράπτοντα ἐν τῷ φωτὶ καὶ ἐμειδίασεν.

* Ετρεξαν πρὸς αὐτὸν ὁ ὄποῖος τοὺς ἐνηγκαλίσθη· μεθ' ὁ ἀπεμακρύνθησαν συνεσταλμένοι, ἐνῷ ὁ σοφὸς ζητῶν τὴν σκιὰν ἐν τῷ βυθῷ τῆς σκιάδος, ἐπανήρχιζε τὴν μελέτην τοῦ ὥραίου βιβλίου, τοῦ ἀθανάτου Τού.

II

‘Ο Καμ-Σῖ ἦτο εύδαιμων ἄνθρωπος καὶ σοφός. Οὐδὲν ὑπῆρχεν αὐτῷ προσφιλέστερον τῆς ἀνεξαρτησίας του· ἐζὴ ἀμέριμνος περὶ τῶν ἀνθρώπων, περὶ τῶν πραγμάτων ἐκ ταπεινοφροσύνης, φοβούμενος μήπως δὲν ἦτο ἀρκούντως τέλειος, ὅπως καταστήσῃ εύδαιμονα μίαν γυναῖκα, δὲν εἶχε ποτὲ νυμφευθῆ· ἐζήλου ὅμως τὰς ἡδονὰς τῆς πατρότητος καὶ ἐπὶ τέλους ἐγεύθη τῶν ἡδονῶν τούτων. Εἶχε δύο τέκνα πρὸς ἡ ἐλλείψει τοῦ αἴματος αὐτοῦ εἶχε δώσει τὴν ψυχήν του· ἦτο ὁ πατήρ τοῦ πνεύματος αὐτῶν ἐὰν μὴ τῆς σαρκός.

Τὸ μὲν ἦτο πτωχόν τι πλάσμα, τὸ ὄποιον ἄνθρωπός τις ξένος ἐκόμισεν αὐτῷ μίαν ἐσπέραν, καλέσας αὐτὸν ἀνευ οἰκογενείας, καὶ ἐμπιστεύθεις αὐτὸν εἰς τὴν πασίγνωστον φιλανθρωπίαν του· ὁ Καμ-Σῖ ἡθέλησε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' οὕτος ἀντὶ ἀπαντήσεως ἐπρόφερε τὸ ὄνομα «Γιαώ» δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου τὸ τέκνον, καὶ ἀπεμακρύνθη ταχέως. ‘Ο σοφός, βλέπων ὅτι ὁ μικρὸς ἐγκαταλειμμένος ἐκλαίειν, ἐσκέφθη νὰ καλέσῃ τὰς ὑπηρετρίας του μᾶλλον, ἡ νὰ καταδιώξῃ τὸν ἄνθρωπον.

Τὸ ἔτερον, ἡ Πέγκ-Σεῖν, ἀνῆκε τῷ Καμ-Σῖ ἐξ υἱοθεσίας. Ἡτο δὲ θυγάτηρ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀποθανόντος πρὸ πολλοῦ χρόνου.

Τὰ δύο παιδία ταῦτα εἶχον ὅμοια αὐξενθῆ, ἐκμάθει δὲ τ' αὐτὰ μαθήματα. Ὁ Καμ-Σῖ ἦτο πλούσιος, ἡ ὑπαρξία ἐπομένως αὐτοῦ ἦτο ἐλευθέρα, ἥρεμος, ποικίλη ἐν τῇ μονοτονίᾳ αὐτῆς, ἀπαραλλάκτως ὡς ἡ ἴδική του. Κατ' ὀλίγον ὁ Γιαώ καὶ ἡ Πέγκ-Σεῖν εἶχον ἀφαιρέσει ἐκ τοῦ Καμ-Σῖ καὶ τὴν τελευταίαν φροντίδα ἡ ὄποια τῷ ἐμενεν ἐν τῷ κόσμῳ—τὴν διοίκησιν τῆς οἰκίας του—ὁ Γιαώ διηγήσυε τοὺς ὑπηρέτας, ἡ Πέγκ-Σεῖν τὰς ὑπηρέτιδας, ὁ δὲ Καμ-Σῖ δὲν εἶχε πλέον παρὰ νὰ ζήσῃ.

* Αποσευρμένος ἐν τῇ σκιάδι αὐτοῦ ἀνεγίνωσκε τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς φιλοσόφους. Ἐνησχολεῖτο νὰ ζωγραφίζῃ διὰ λεπτῶν χρωμάτων ἄνθη καὶ πτηνὰ τεχνητῶν ἐπεξιργασμένα ἐπὶ φύλλων ρίζοχάρτου ἢ διάφορα ἀντικείμενα τῆς φαντασίας αὐτοῦ. ‘Εγραφε στίχους ὥραίους, μονοσυλλάβους στίχους μελῳδικούς.